روند طراحی و الگوهای بیمارستان

به نام خدا

بیمارستان

مقدمه :

بیمارستان ها مراکزی هستند که به صورت شبانه روزی توسط پزشکان متخصص در زمینه های مختلف تشخیص بالینی و مراقبت کامل و تجویز دارو خدمت رسانی می کنند.

یک ضرب المثل چینی می گوید: درمان نباید بدتر از خود بیماری باشد.

در طراحی بیمارستان از مدت ها پیش به ویژه در دهه ۱۹۷۰ بیشتر تاکید بر نیاز جسمی بیماران بود و به نیاز های روحی و اجتماعی آنها خیلی توجه نمی شد.

چکیده :

از مریض خانه تا بیمارستان

ریشه لغت کلینیک از عبارت یونانی klinie techn به معنی هنر درمان بیماران در بستر بیماری

لغت انگلیسی hospital معمولا به معنای مریض خانه ترجمه می شود و اغلی در اتریش و سوئیس به کار می رود.

لغت spital در این کلمه به معنای خانه فقرا یا سالمندان است اما ریشه آن متفاوت است : مشابه با لغت فرانسوی hotel که به صفت لاتینی hospital بر می گردد و به معنای خوش آمدگویی دوستانه به مهمانان و یا مهمان نوازی است.

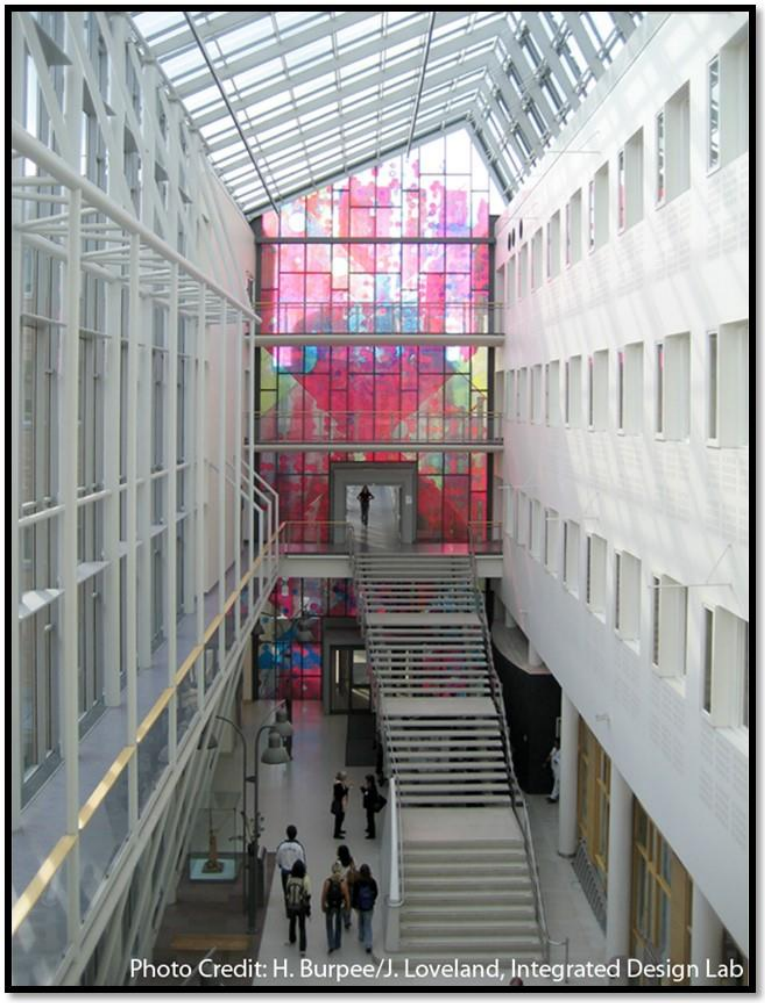

تاثیر رنگ در فضا های داخلی بیمارستان

استفاده از رنگ در روی سطوح شیشه ای در نمای داخلی

قرار دادن آیینه بر روی پایه های مفصلی بر روی دیوار و تغییر وضعیت سطح آیینه

اتاق جراحی

تهویه هوا

از اوسط قرن ۱۹ در طراحی بیمارستان به ویژه طراحی اتاق عمل، به دلیل خطر عفونت به تهویه هوای بیمارستان بر اساس همین توجه ساخته می شدند.

نور طبیعی و نور مصنوعی

اوایل قرن ۲۰ اتاق جراحی روشن و پر نور و با استفاده از نور پردازی بالای سر مانند استدیوی هنری نقاشان یا مجسمه سازان ساخته می شد.(منظور با نور طبیعی است)

در دهه ۱۹۷۰ ایده های جدیدی درباره نور مصنوعی مطرح شد.

افزایش مساحت و ژرفای پلان طبقه همکف

پیشرفت در زمینه تهویه مکانیکی و نور پردازی مصنوعی، همچنین حذف نور طبیعی نتایج مفیدی برای طراحی بخش جراحی است.

فضای کریدوری در داخل بیمارستان

استفاده کردن از یک فضای کریدوری در بین بخش های مختلف باعث شده که در این فضای داخلی بیشتر به یک فضای روح نواز مانند پارک تبدیل شود.

ساخت اتاق کار های زیبا

شیوه اجرای کار و نوع مصالح استفاده شده در ساخت بیمارستان همه نشان دهنده این است که بیمار برای معمار از شاخص موجود فراتر رود.

اتاق بیمار

این لغت ما را به یاد اتاق خواب و اتاق نشیمن و حس راحتی و آرامش می اندازد.

بر اساس معنای اولیه اتاق که از لغت zimber آلمان دروه Middle high گرفته شده است و به معنای چوب ساختمان سازی می باشد ما مصالح گرم را به اتاق ارتباط دهیم.

اتاق کارکنان

این اتاق ها شامل اتاق های سرویس و نشیمن و همچنین اتاق تعویض لباس و سرویس بهداشتی برای افرادی است که از بیماران مراقبت می کنند.

مهم ترین معیار های ساختاری بیمارستان

انتخاب یک محیط سالم در میان طبیعت زیبا

یک پلان مناسب بیماران و کارکنان

طراحی پلان های طبقات با مسیر یابی آسان

نور گیر بودن تمامی اتاق های بیماران

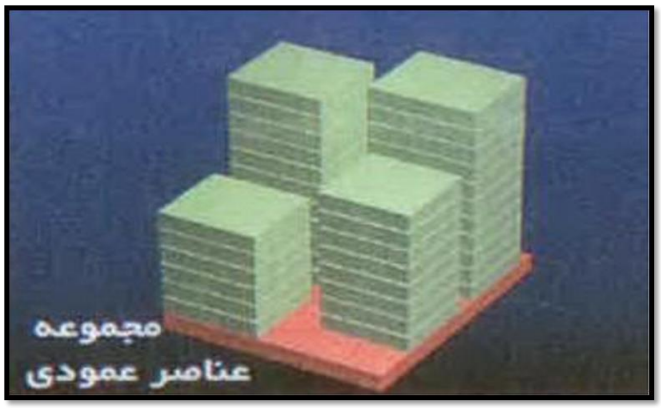
طراحی رنگ به خصوص در سقف با توجه به وضعیت روحی روانی بیماران

استفاده از مصالح و سطوح گرم

رعایت نکات جزئی برای ایجاد یک محیط دلنشین(مانند قرار دادن آیینه ،محل نصب کاارت پستال افراد مورد علاقه و ....)

برخی از الگو های حجمی رایج در بیمارستان سازی

الگوی مجموعه عناصر عمودی

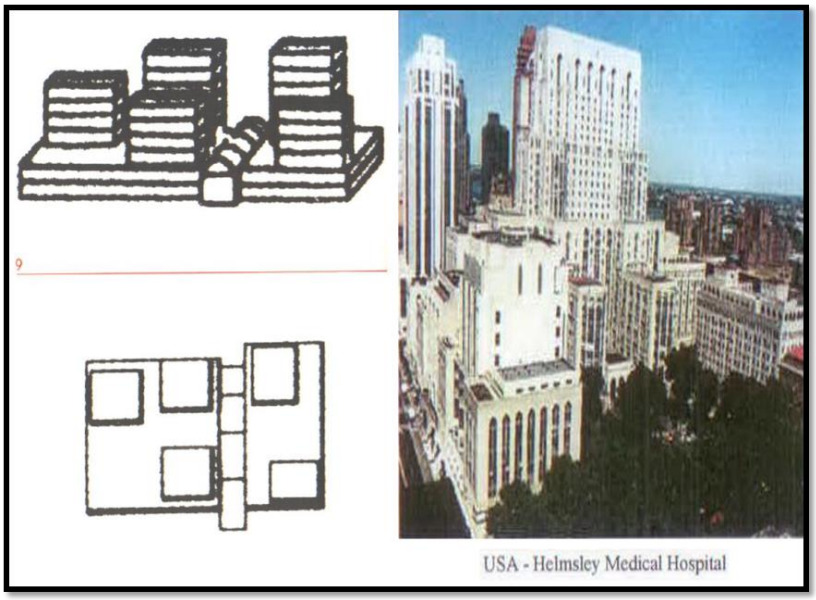

این الگو از پاره ای جهات می تواند الگوی شایان توجهی باشد

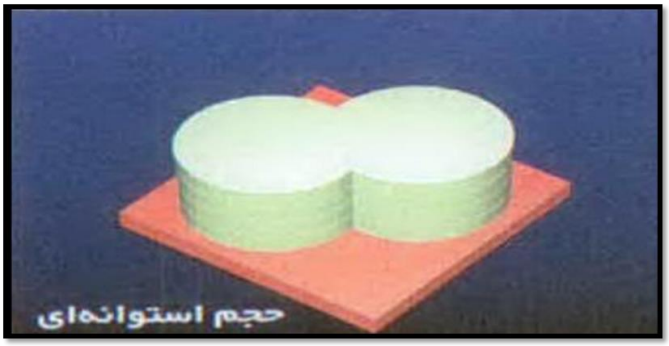
تنوع حجمی

- **برقراری عملکرد صحیح**
- **امکان پذیر جادهی اضاها در بخشهای مختلف حجم**
- **نتایج مطلوبی الگو در زمینهای محدود**

به دلیل الزام در برقراری ارتباط بین بخشها به شکل عمودی ،اتخاذ این الگو ممکن است موجب دشوار شدن برخی دسترسی ها شود.

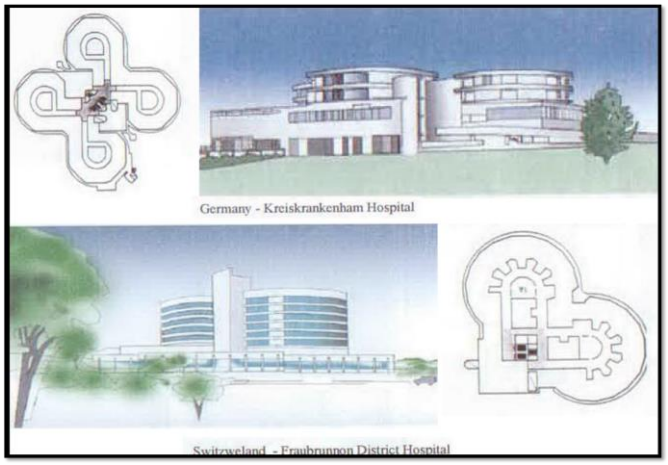
الگوی حجم استوانه ای

ستوانه،سیلندر و احجامی با مقاطع دایره می توانند در ترکیب های تکی،دوتائی،چهارتائی و.. احجام گوناگونی را بسازند.

این الگو با وجود مشکل برقراری ارتباطات بیمارستانی در یک پلان دایره ای معایبی همچون جهت گیری بعضا مشکل دارینی در برخی اضاها (از جهت پنجره)مزایایی مشخص نیز دارد.

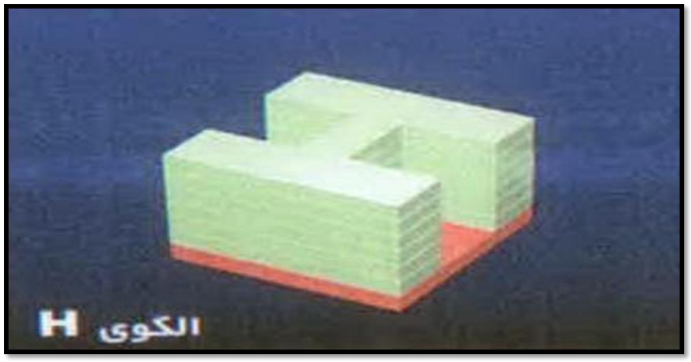
مزایائی از قبیل امکان تامین نور و منظر مناسب برای بستری ها،زیبائی حجمی و امکان ترکیب پلان دایره با اشکال دیگری نظیر صلیب و شکل های دیگر.

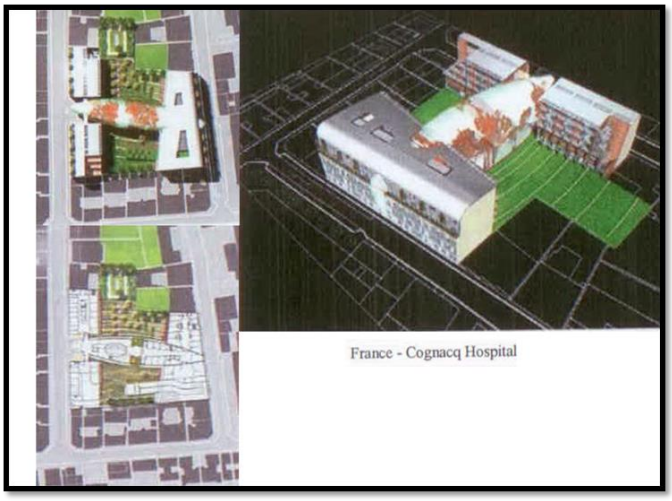

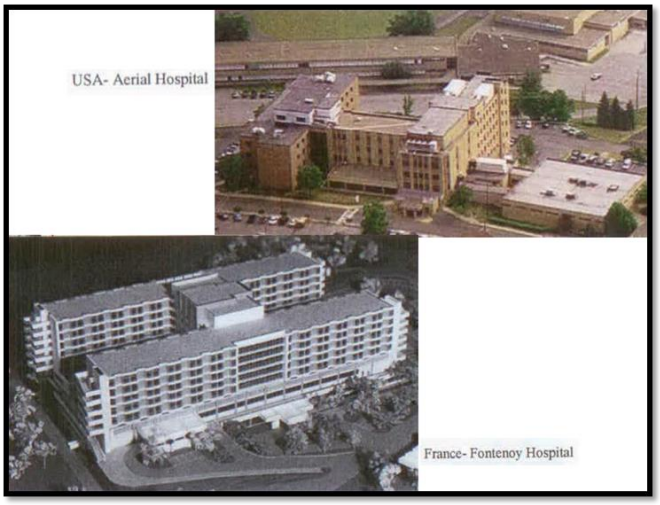
الگوی H

این الگو از جمله الگوهای رایج و متداول بیمارستان سازی است که مخصوصا در گذشته نمونه های زیادی بر اساس آن برپا شده است .

کارائی این الگو در آن است که با استقرار بخم های خدماتی و مشترک در مرکز پلان امکان سرویس گیری بالهای بستری از این خدمات میسر می شود.

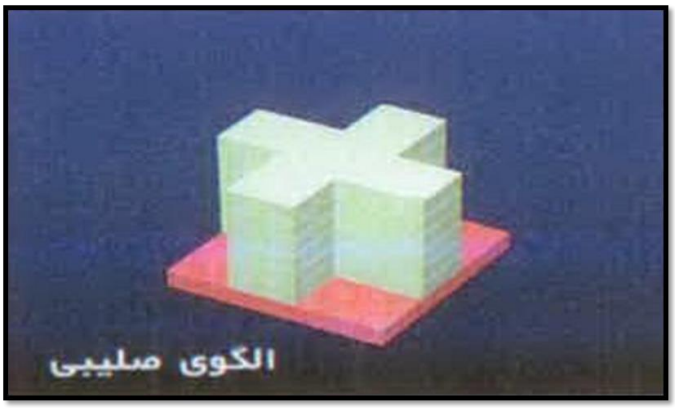

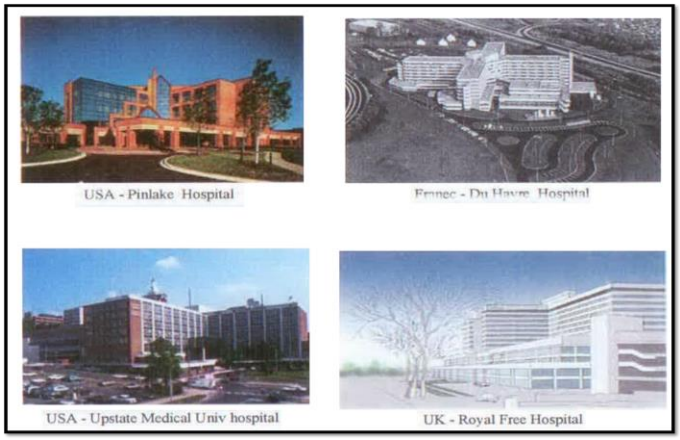

الگوی صلیبی

الگو از جمله الگوهای رایج ومتداول در بیمارستان سازی است که در گذشته نمونه های زیادی بر اساس آن برپا شده است.

کارائی این الگو در آن است که با استقرار بخشهای خدماتی و مشترک در مرکز پلان امکان سرویس گیری بالهای بستری از این خدمات میسر می شود.

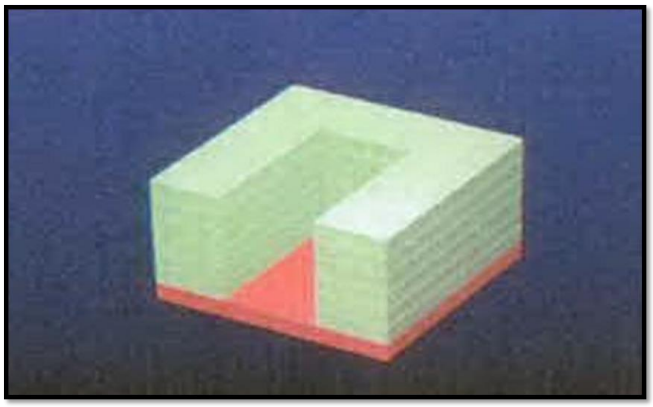

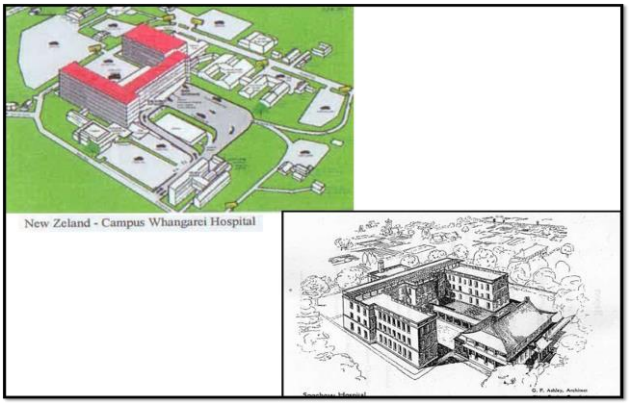

الگوی U

جمله الگوهای رایج و متداول در بیمارستان سازی H این الگو نیز مانند الگوی که مخصوصا در گذشته نمونه های زیادی بر اساس آن برپا شده است.

استقرار بخشهای خدماتی و مشترک در ضلع میانی پلان ،امکان سرویس گیری بالهای بستری از این خدمات میسر می شود.

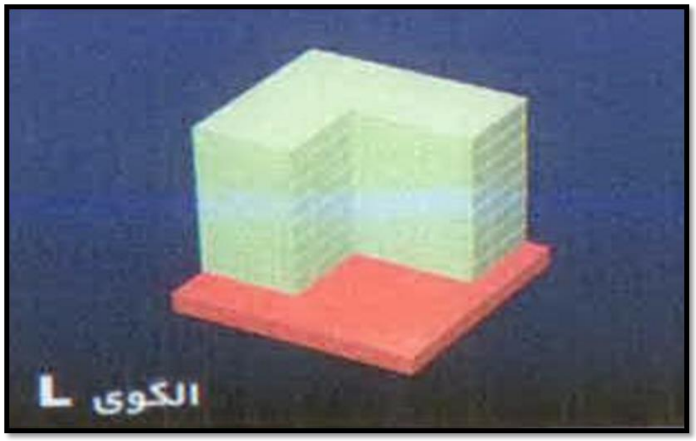

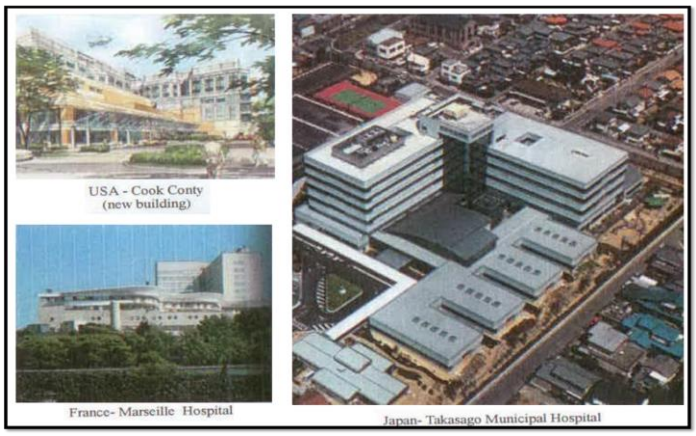

الگوی L

این الگو مانند H از جمله الگوهای رایج و متداول بیمارستان سازی است که در گذشته نمونه های زیادی از آن برپا شده .

معمولا بخشهای پشتیبانی و خدمات مشترک در طبقات پائینی(پایه)قرار گرفته و بالهای برج اختصاص به بخش بستری دارد.

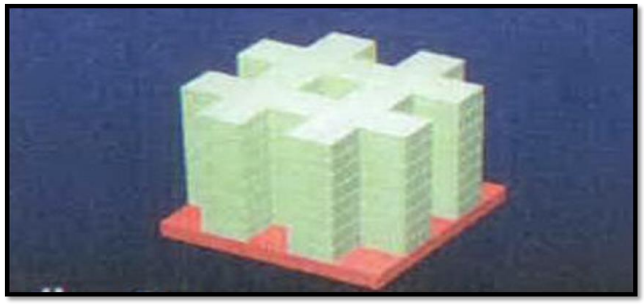

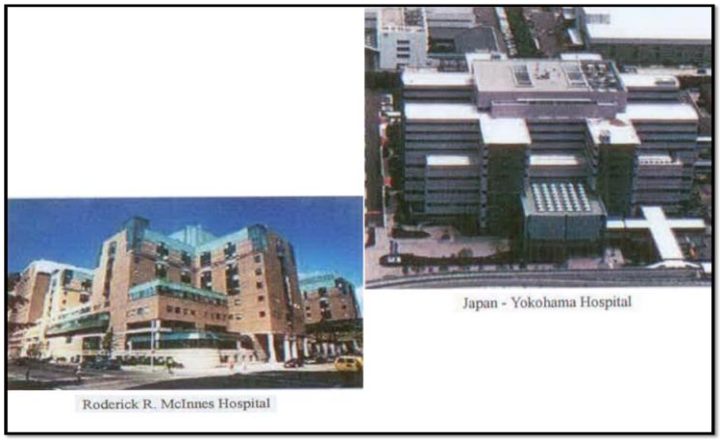
الگوی متقاطع

از الگوهای نوین و کارامد بیمارستانی است.

مهمترین مزیت آن در نحوه ارتباط و دسترسی مطلوب بالهای کناری به بخشهای مرکزی پلان است.

بنابراین مطلوبترین چیدمان برای این الگو استقرار بخشهای بستری در بالهای کناری و استقرار بخشهای خدماتی و پشتیبانی در وسط است.

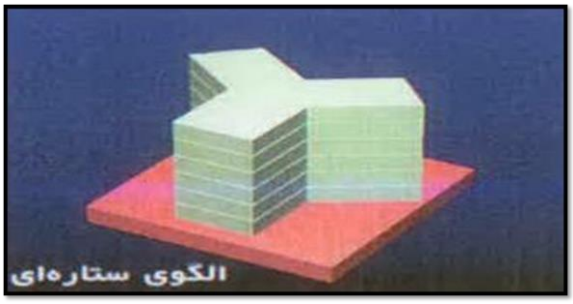
الگوی ستاره ای

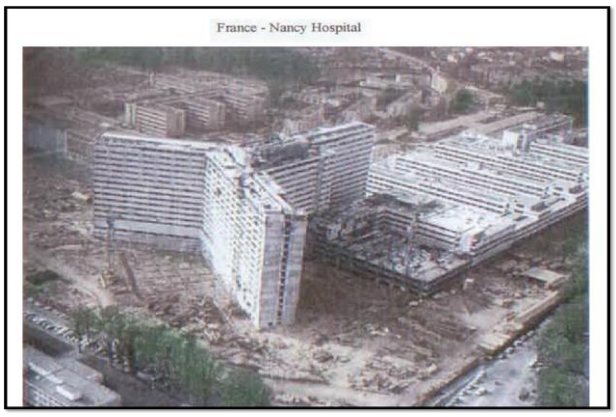
ستاره در واقع به نوعی ادامه الگوی پره ای (مانند صلیب است .

در محل تقاطع بالهای ستاره و در مرکز آن، بخشهای عمومی و خدمات مشترک قرار گرفته و بالها اختصاص به بخشهای بستری و بالینی دارد.

مزایای این الگو تقریبا مانند مزایای الگوی صلیبی است.

از معایب آن می توان وجود زوایای غیر قائمه را نام برد

الگوی ستون فقراتی

در این الگو یک هسته مرکزی به شکل خطی (ستون اقرات)وجود داشته و بخشهای مختلف بیمارستانی از آن منشعب شده است.

این ساختار به دلیل قابلیتهای مثبتی که اصلی ترین آنها دسترسی آسان به ستون فقرات مرکزی به شمار می رود از جمله الگوی خوب است.

الگوی پوشش پوسته ای

این الگو از جدیدترین دستاوردهای صنعت بیمارستان سازی است.

مبنای این الگو بر این واقعیت مبتنی است که وقتی پوسته ای روی ساختمان را بپوشاند مزایای زیر حاصل می شود:

ایزولاسیون صوتی و میکروبی

ایجاد فضاهای با نور غیر مستقیم

ایجاد فضا برای عبور تاسیسات

منابع :

کتاب نویفرت

کتاب حس وحدت نادر اردلان